A°. 1841. N°. 73.

VRIJDAG, DEN 10den SEPTEMBER.

Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 8 *September* 1841.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, dd. 30 Augustus ll., No 1277 | 1043, is tot *Vaandrig* der divisie *Thorarika* benoemd en aangesteld, de Heer H. F. DE JONGE.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 9 *September* 1841.

(36155) Alsoo DAVID BUENO DE MESQUITA, zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal heeft geadresseerd, met het verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje *de Verwachting*, gelegen aan de rivier *boven Suriname*, van den naam van dat Effect af- en op die van Plantaadje *Groot Chatillon*, te doen overschrijven.

Zoo is het, dat Zijne Excellentie goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen al degenen, die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Burgerlijke Stand.

PARAMARIBO, *den* 9 *September* 1841.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: HENRICH REMMERS GUMMELS en DIONISIA CATHARINA VAN MEERTEN.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

Mengelingen.

MODEN.

(UIT HET GENTSCHE KUNST- EN LETTERBLAD.)

Het hoofdkapsel was ten allen tijde het deel der kleeding, dat de grootste verandering heeft ondergaan: ook heeft dit de grootste verscheidenheid onder de verschillige volkstammen gehad. Zoo ziet men nog heden deze verscheidenheid in de verschillige gewesten heerschen, b. v., den *tulban* bij de Turken, eene kleine roode muts bij de Grieken, een spits ronden hoed met groote randen bij de Italianen en Spanjaarden, hoeden met kleinere randen en eilendriekvormig bij de Franschen, de Nederlanders, de Engelschen, en het grootste gedeelte der volkeren van het noordwestersche Europa; hooge haren mutsen bij de Russen; dergelijke, op eene vierkante vorm geeindigd, bij de Polakken; spitse, verniste mutsen bij de Sinezen, enz. Dit zijn enkelijk de hoofddeksels door het mannelijk geslacht gedragen. Bij de vrouwen vindt men ook nog wel eenige nationale kapsels; doch deze zijn meer aan zinnelijke veranderingen onderworpen. uitgezonderd in eenige landstreken, gelijk bij de Sinezen en de Turken, bij wien het hoofdkapsel zeer weinig met dat der mannen verschilt: zoo was het ook voortijds hier te lande, voor het tijdstip dat de Fransche met hunnen bon ton gansch Europa doorzaaid hebben. Dit weinig onderscheid tusschen de hoofdkapsels der beide kunne bestond nog op het einde der XVIde eeuw; en het gebeurde nog wel eens in de XVIIde eeuw, dat de man en de vrouw een en hetzelfde kapsel droegen.

Bij de Ouden was het onderscheid der hoofdkapsels onder de verschillige natien meer merkbaar, en het strekt tot een der grootste bewijsstukken voor de nasporing der volkplantingen, die zeer dikwijls, namelijk hier in de Nederlanden, plaats grepen; zoo dat men niet alleen de celtische kap, maar hunne gansche kleeding, bij de Frigiers, Dacen en meer andere volkeren aantreft.

In het noorden van Europa, was het puntig kapsel van de vroegste, en grootendeels ten allen tijde, een nationaal kenteeken; doch het was omtrent het midden der XVde eeuw, dat dit in Vlaanderen door de vrouwen met de grootste overdrevenheid gedragen werd. Het deed zich voor als een spitsche toren, welke soms wel drie voet boven het hoofd was verheven. Men noemde het eenen hennin (later bij de Fransche fontagnes) en het schijnt zijnen naam aan den uitvinder ontleend te hebben: in Normandie is men tot heden aan deze verhevene muts, met eenige geringe verandering, trouw gebleven.

Wat ook de kleederdragt betreft, hare wijziging ging van eeuw tot eeuw zeer ongevoelig tot eene volkomen verandering over; maar toen de mode door het Parijsche volk werd gegeven, dat op het einde der XVIde eeuw, of ten laatsten in het begin der XVIIde een begin nam, werden deze veranderingen zoo gevoelig, en stapten zoo de eene achter de andere, dat men welhaast van jaar tot jaar aan een antiek zou geleken hebben. Het schijnt ook omtrent dit tijdstip te zijn, dat het den Parizenaars gelukte, hunne gebruiken bij een groot deel der andere Europesche volkeren in te dringen, en welhaast kwam de tijd, dat men boersch en onbeschaafd scheen, zoo men alle de fransche manieren, overal waar men de gelegenheid vond, niet ten voorschijn bragt.

Nogtans waren de moden bij de Engelschen in de XVIde eeuw, de veranderlijkste van gansch Europa [schoon deze de overdrevenheid zoo ver als de Franschen niet getrokken hebben]; dit blijkt uit eene anecdote, die men in 't leven der schilders, door Karel van Mander aantreft. Toen Lukas de Heere in Londen zijn verblijf nam, werd hem door den Admiraal van Engeland besteld, in eene zaal alle de dragten of de kleedingen der verscheiden natien te schilderen; 't geen hij deed, behalven alleen die der Engelsche natie, welke hij naakt verbeelde met allerlei bij zich liggende, zoo lakenen als zijden stoffen, eene kleermakers schaar en een stuk krijt; waarom de Admiraal, dat beeld ziende, vraagde wat Lukas er mede bedoelde; die antwoordde: een Engelschman; vermits hij, aangemerkt de Engelsche natie dagelijks van kleedingwijze veranderde, niet wist wat gedaante of maaksel van kleeding bij hem geven zoude, want, zeide hij, zoo ik het beeld heden dus gekleed had, zoude ik het morgen weder zoo hebben moeten kleeden, 't zij naar de fransche, italiaansche, spaansche of nederlandsche wijze, en daarom heb ik allerlei stoffen en het gereedschap er bij gelegd, opdat men ten allen tijde zoude kunnen verkiezen wat men begeert. Dit werd door den Admiraal der koningin aangezegd en getoond, die zeide: is die ongestadigheid niet eene zoo groote dwaasheid van de natie, dat zij wel verdient dus door de vreemdelingen bespot te worden?

In het begin der XVIIIde eeuw, werden de moden bij de franschen met de zotste overdrevenheid ten uitvoer gebragt.

De mensch, wiens gestalte men de edelste mag noemen, welke onder alle schepselen der aarde kan aangetroffen worden, zag men thans op het zottelijkste gemetamorphoseerd, men zag door baleinen roklijven en bijvoegsels van mandewerk, de edelste vormen in die van poppen veranderd, het schoone zwarte of goud geele of blonde hair, door eene paruik van ijzerdraad vervangen, en als een watten dos met wit poeder overstrooid. Ten dien tijde zag men in engeland, uit hoofde van een regt op de witte poeder gebragt, van allerlei kleur van poeder dragen, zoo als blaauwe, rooskleurige, geele, appelgroene, enz. Men herinnere zich, dat de Ouden het haar met goud poeijerden, en goude pailletten aan het haar hingen: men noemde dit bij hen, volgens de franschen: *galonner les cheveux ou la barbe.*

Om eene schets te geven hoe ver de overdrevenheid op het belagchelijkste door het parijsche volk in de vorige eeuw werd gedreven, halen wij hier een artikel aan, dat men in den almanak van het schrikkelijk jaar 1770 te Gent gedrukt, aantreft.

Op 't einde van de XVIIde en in 't begin van de tegenwoordige eeuw, wierden de hooge of verhevene coeffures wederom mode: de fontagnes verschenen op nieuws. Dezelve waren van zoo ongemeene hoogte, dat het scheen als of het hoofd, waarop zij geplaatst waren, het middelpunt van het ligchaam was. Deze coeffure was een gebouw van verscheiden verdiepingen van ijzer of koperdraad gemaakt, waarop men eene groote menigte neteldoek plaatste, zijnde afgezonderd door linten en met haarvlokken doorvlochten. Deze coeffure tamelijk wel eene pyramide gelijkende, wierd vervolgens verkort; maar bleef nogtans altijd hoog genoeg tot in het jaar 1714, wanneer de kleine coeffuren in gebruik geraakten.

De hoepelrokken waren in mode in de voorledene eeuw, vervolgens wierden zij afgeschaft. Sedert 't jaar 1714, zijn zij weder in gebruik geraakt onder den naam van paniers, die men nu niet anders draagt als in ongemeene feestijnen.

Gedurende de XVIIde eeuw was de manskleeding in het Brandenburgsche bijna als eertijds die der spaanjaarden: de prinsen, graven en ridders droegen gouden ketenen om den hals. De edellieden vermogten niet meer dan drie gouden ringen aan hunne dassen te dragen.

Onder de regering van den voorgaanden koning van Pruissen had niemand meer dan drie ellen laken in zijn kleed, en eenen degen van twee ellen lang op zijde.

Wat veranderingen hebben wij niet in onzen tijd aangaande de mode gezien? De verheven coëffuren zijn sedert drie a vier jaren weder verschenen: men was reeds beducht, dat de fontagnes wederom in gebruik zouden geraken. Men zag de jufvrouwen tevens een paar voeten grooter worden, wanneer men deze trotsche coëffuren, genaamd à la mont-au-ciel, wederom zag dalen. Ondertusschen zijn de jufvrouwen tegenwoordig nog in den smaak van haar te verheffen, dragende schoenen, wier hielen zoo hoog en spits zijn, dat men naauwelijks begrijpen kan hoe zij op die soorten van stelten gaan kunnen, zonder bij iederen stap dien zij doen, te vallen. Men heeft de knopen der manskleederen zien verkorten, en wederom op eene ongehoorde wijze zien verlengen; ook waren de kleederen zoo kort en naauw, dat men ze voor kamizolen konde aanzien. Ter zelver tijd droeg men halskragen en manchettes van eene wonderbaarlijke grootte en de hoeden waren zoo hoog en breed van rand, dat men er bang voor wierd. Sedert eenige jaren is het de mode de hoeden zoo zeldzaam op te toomen en er de boorden zoodanig van te besnoeijen, dat dezelve kleine gondels of reismutsen gelijken hetgeen een belagchelijk aanzien voor sommige wezens geeft; ondertusschen hebben alle menschen van een verstandig oordeel deze mode afgekeurd en verlaten.

De mode is in Parijs uitgebroeid, welke stad, buiten dat, als het stamhuis der modes is; want dagelijks komen er nieuwe smaken, nieuwe kleedingen en zelfs nieuwe genoegens te voorschijn, die tevens naar andere landen overgedragen worden, en die een ieder met geweld zoekt na te volgen. De fransche jufvrouwen coëfferen haar tegenwoordig zeer hoog, den toupet vooruitstekende met een haarlok aan iederen slaap van het hoofd, borstelwijze gesneden (bij de franschen genaamd favorites), den punt, met welken de toupet over de voorhoofd uitsteekt, noemt men physionomie. De krullen ter zijden van dezen toupet, zijn zeer dik en van een gescheiden, en men geeft ze den naam van attention. Zij dragen zeer groote mutsen, versierd met bloemen en engelsche linten. Achter de muts is eene schakering van pluimen van verschillende kleuren door eenen ring van diamanten. Het getal der mutsen naar de mode is zeer groot, en men telt er te Parijs 200 soorten, van 10 tot 100 livres. De pluimen zijn van eene grootte; en als zij wit zijn, voegt men er eene pluim bij naar het kleur van het kleed, of eene zwarte. Den zak van het meest in de mode zijnde kleur, noemt men cheveux de la reine; hier op volgt, la couleur puce: men draagt de zakken gegarneerd met dezelfde stof. Het strokleurig satijn met poffen, is vooral zeer in den smaak. Men garneert het gaas en de kanten op verscheiden wijzen, en men telt 150 soorten van garneersels. Daarna volgt het gebrocheerd en geschilderd satijn, waarvan ieder soort zijnen bijzonderen naam heeft, en het meest in de de mode zijnde kleur is het soupir étouffé. Het appelgroen met witte strepen is ook zeer in zwang; men noemt het vive bergère. Men draagt linten, die het meest afsteken. Ziet hier de namen van eenige garneersels: Les plaintes indiscrètes, la grande réputation, l'Insensible, le désir manqué. Daar zijn er ook: à la préférence, aux vapeurs, aux doux sourire, à l'agitation, aux regrets, à la composition honnête

De hoepelrokken zijn klein, maar breed van boven. De schoenen zijn altijd couleur de puce, en in dezelve steekt voornamenlijk de grootschheid en rijkdom der jufvrouwen uit: zij zijn geborduurd met diamanten, die men niet meer op andere plaatsen draagt, zoo dat er niets zoo schoon is als de voet van eene vrouw, al is zij zelve niet fraai. De jufvrouwen durven zich te Parijs niet vertoonen, zoo hare voeten niet naar juweeldoozen gelijken. De schoenen zijn naauw en lang, de naad van achteren is gegarneerd met smaragdsteenen; men noemt die le venez-y-voir.

De mantilles zijn verbannen; men draagt voor eenen halsdoek le fichu, een sabel van zwanen dons, die men un chat noemt, zoo dat iedere vrouw eene kat om den hals heeft. Achter op de schouder dragen zij eene machine van kant, gaas of blonde, digt geplooid, die men noemt Archiduchesse, of Médicis, Henri IV of collet monté.

De meest in smaak zijnde linten noemt men: attention, marque d'espoir, oeil abattu, soupir de Venus, un instant, une conviction. Zekere jufvrouw was in de maand October 1776, te parijs in de opera, met een kleed soupir étouffé, versierd met regrets superflus, en met eenen stik in het midden candeur parfaite, en une atention marque; schoenen de cheveux de la reine, geborduurd met diamanten en coups perfides en le venez-y-voir van smaragden; gekruld en sentiment soutenu, met eene muts de conquête assurée, versierd met plumes volages, met linten d'oeil abattu, hebbende eene kat op de schouders couleur de gens nouvellement arrivés, van achter un Médicis, opgemaakt en bienséance, met een desespoir d'opale; en een moffel in de hand d'agitation momentanée.

Onze nakomelingen zullen zich niet genoeg kunnen verwonderen over de vruchtbaarheid onzer eeuw aangaande de moden; ook draagt men zorg het gedenken daarvan aan de toekomende tijden over te brengen. Zekere le Gros, onder anderen, te Parijs woonachtig, heeft een groot werk uitgegeven, voor titel voerende: *L'Art de coëffer les dames françaises*, en de eer gehad daarvan exemplaren aan de voornaamste prinsessen van Europa te zenden. Men kan van de waarde en gewigtigheid van dit werk naar deszelfs prijs oordeelen, hetwelk met zijne bijvoegsels ingebonden en met afgezette figuren, reeds vier Louis d'Or kost.

In de vorige eeuw bestond er nog geen enkel Tijdschrift over de kleedingswijzen, maar sedert de omwenteling van 1792 heeft men de Journals de Modes zien verschijnen, die heden te Parijs, en in de verschillende hoofdsteden van geheel Europa zoo veel hebben toegenomen, dat niet alleen de kleer-, hoed- en mutsmakers, pruikiers en haarkappers (coëffeurs), maar ook eene menigte anderen, zoo wel mans- als vrouwspersonen, er op ingeteekend zijn. Men vindt deze Journal de Modes tot in de koninklijke bibliotheken, 't geen niet te misachten is, ten aanzien der schoone kunsten en wetenschappen: want, wanneer binnen eenige eeuwen al deze Moden zullen verouderd zijn, zal het, bij middel van deze, heden weinig geachte uitgaven, niet moeijelijk wezen, op het spoor te komen der hedendaagsche kleederdragten; ook zal het niet meer noodig zijn dat men zich een twaalftal jaren met opzoekingen onledig houde, om een werk over de costumen te schrijven.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, de Fransche Oorlogs-Schoener LA MIGNONNE, onder bevel van den Lieutenant de Vaisseau FOURNIER, ter overbrenging van Depêches van den Gouverneur van Cayenne aan den Gouverneur Generaal.

Den 9den, de Nd. Am. Brik Spartan, Kapt. G. W. Ponsland, van Boston, hebbende 28 dagen reis.

UITGEKLAARD.

Den 6den dezer, de Engelsche Schoener Lady of the Night, Kapt. J. J. Marshall, naar Demerary.

Den 7den, het Schip Triton, Kapt. J. J. Kiers, naar Amsterdam; lading: 59 vaten en 1881 balen heele Koffij, 9 vaten en 248 balen gebroken dito, 45 balen schoone en 1 dito vuile Katoen, 120 balen Cacao, 51 pies Inlandsch Hout, 7 vaatjes Tonkaboonen en 3398 ℔ Lood.

Publieke Veilingen.

Bij het Departement der Onbeheerde Boedels en Weesen

Door den Vendumeester A. SALOMONS.

—

Woensdag, den 8. September 1841.

Het HUIS en ERF gelegen aan de Graven-Soldatenstraat, La. B. No. 17, aankomende de Boedel P. VAN LEEUWEN Jr. ƒ 3,450. — F. KRUSE.

Advertentiën.

(36135) De ondergeteekende zal over weken, dag en datum nader te bepalen bij publieke veiling doen verkoopen:

Het wel gesitueerd *KOOPMANS HUIS en ERF*, gelegen aan de *Waterkant*, bekend onder La. A. No. 110 Nieuwe Wijk. — Inmiddels is hetzelve UIT DE HAND TE KOOP.

Paramaribo, den 4. September 1841.

DANl. JACb. LOTH.

(36137) Het *Domicilium Citandi et Executandi* van den ondergeteekende, is gevestigd ten huize van den Heer J. B. LE DUC.

Paramaribo, den 9 September 1841.

G. MARKES.

F. J. BINZ,

heeft met de laatst gearriveerde Schepen ontvangen:

Nieuwe AARDAPPELEN, Maderawijn, Cognac, Selterswater en beste Wijn - Azijn, SALADE- en PATENT OLIE, COMPOSITIE- en patent WASKAARSEN, THEEBANKET, Bielefelds Linnen, Boekjes witte Neteldoek, Jaconets, Salempoeris, fijne witte Katoenen DAMES KOUSEN en Handschoenen, fijne Casemiejen, effen en gecouleurde zijden HEEREN VESTEN naar de laatste smaak, verlakte-, witte- en zwarte stoffen- en satijnen DAMES SCHOENEN, HEEREN en KINDER LAARSJES en SCHOENEN in soorten, lange Harken, enz.

In Voorraad:

Roode en Rhijnsche Wijnen en Jenever, Theën, beste Eau de Cologne, Mans Hoeden en Kinder Petjes, Rokken en Jassen, Laken en Flanel, Kopergoed, NEGER HOEDEN en KOFFIJ ZAKKEN, enz. enz. (36160)

(34095) Extra ROODE WIJN in oxhoofden, te bekomen bij G. J. LUGARD & Co.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam.

Het gekoperd tweedeks Fregatschip Clasina Adriana, Kapt. S. Nielsen. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit medio September.

Het Nederlandsch Kofschip Amsterdam, Kapt. L. Wildschut. — Adres bij Gebroeders Reijns.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Anna Maria, Kapt. D. Steenveld. — Adres bij Leijsner en Scheffer. — Sluit 20 dezer.

Het Schoner Kofschip Henriette, Kapt. J. G. Willems. — Adres bij Gebroeders Reelfs. — Sluit 14 dezer.

Het Nederlandsch Kofschip de Koophandel, Kapt. C. E. Hocksma. — Adres bij Van West en de Hart.

Ter Drukkerij van FUCHS & CAMPS.